

Аліна КОВАЛЬ

здобувач вищої освіти 1 курсу спеціальності
072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Науковий керівник: **Віта ГАВРИЛЮК**

канд. екон. наук, асистент кафедри фінансів, банківської справи страхування та
електронних платіжних систем

Подільський державний аграрно-технічний університет,
м. Кам'янець-Подільський

ОСОБЛИВОСТІ СПІВПРАЦІ ЛІЗИНГОВИХ І СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ

Процеси глобалізації в світовій економіці позначаються на стійкості фінансових інституцій, рівень капіталізації яких має постійно зростати. За таких умов виникає потреба в інтеграції споріднених фінансових установ з метою підвищення здатності утримувати конкурентні позиції на фінансовому ринку. Особливою мірою це твердження стосується співпраці лізингових та страхових компаній, діяльність яких на теренах України знаходиться на стадії становлення, а тому робить їх чутливими до негативних змін у мінливому економічному середовищі.

На сьогодні рівень платоспроможності лізингоодержувачів є низьким, а тому об'єктивною є загроза невиконання ними своїх зобов'язань. Тому, лізинговим компаніям слід визначити можливості захисту своїх інтересів за допомогою страхових компаній.

Варто зазначити що, серед функціонуючих страхових продуктів, які використовуються при здійсненні операцій фінансового лізингу відомі: страхування майна, страхування відповідальності та страхування фінансового ризику лізингоодержувача. Вказані види страхування розвинуті не рівномірно. Так, досить популярним є страхування майна, у той же час відповідальність лізингоодержувача і фінансовий ризик, що виникає при лізинговій операції – не достатньо поширені на сучасному ринку страхових послуг.

Відповідно до законодавства України [1] предмет лізингу може бути застрахований від ризиків випадкового знищення або випадкового пошкодження предмета лізингу. Варто відмітити, що чинним законодавством не

передбачається обов'язковість страхування, проте практика лізингу доводить нам що страхування предмету лізингу здійснюється у 85% лізингових угод.

Крім майнового страхування може бути застрахована відповідальність за виконання зобов'язань, які виникають внаслідок заподіяння шкоди, зокрема страхування цивільної відповідальності. При цьому, лізингодавець зацікавлений у страхуванні цього ризику, тому у лізинговій угоді можуть бути передбачені вимоги застрахувати і ці ризики.

Назрілим є страхування фінансових ризиків, тут лізингова фірма забезпечує себе від можливих наслідків неплатежів лізингоодержувачів або його дефолт. Характерним є те, що дані ризики значно збільшують розмір лізингових платежів, що може викликати відплив клієнтів лізингоодержувача. Варто зазначити, що, страхування фінансових ризиків диктується необхідністю захисту від неплатоспроможності лізингоодержувача, однак при цьому збільшується розмір лізингових платежів, що призводить до здороження предмету лізингу. На жаль, нині страхові організації не готові приймати на себе відповідальність за фінансові ризики лізингових операцій, тому вони як правило є виключеннями і здійснюються в рідких випадках.

Таблиця 1

Переваги співпраці лізингових та страхових компаній

<i>Переваги для лізингових компаній</i>	<i>Переваги для страхових компаній</i>
<ul style="list-style-type: none"> - залучення фінансових ресурсів страховика; - розширення асортименту лізингових послуг; - розширення клієнтської бази; - залучення клієнтів страховика; - комплексне страхування лізингових ризиків; - одержання вигідних страхових тарифів; - отримання мінімального розміру франшизи; - відтермінування або розстрочка у сплаті страхових платежів; 	<ul style="list-style-type: none"> - збільшення клієнтської бази; - розширення страхового портфелю; - диверсифікація каналів збуту страхових послуг; - укріплення бренду; - розширення асортименту послуг; - зниження собівартості страхових полісів; - додаткова реклама; - підвищення продуктивності праці персоналу

Слід відмітити, що для ефективного розвитку лізингових послуг, співпраця між лізинговими компаніями і страховими організаціями має вийти на якісно новий рівень. В першу чергу, необхідно підвищити рівень надійності страховиків, розвинути спектр страхових продуктів, що забезпечують від фінансових ризиків, що створить підґрунтя для розвитку партнерських стосунків між вказаними суб'єктами на довготривалій період. При цьому очевидні переваги отримують, як лізингодавці, так і страховики. (табл. 1.).

Перш ніж визначити критерії надійності при підборі страхової компанії, необхідно зазначити, що на українському страховому ринку зареєстровано станом на 30.06.2021 року 298 страховиків [2] і лише близько двадцяти лізингових компаній, які реально здійснюють надання лізингових послуг. Тому, конкурентоспроможність страховиків на страховому ринку серед критеріїв вибору потенційних страхувальників грає не осатаню роль. До важливих критеріїв надійності потенційного страховика є наявність ліцензії на відповідний вид страхової послуги. Наступним, не менш важливим критерієм для відбору є розмір статутного капіталу і власних активів страховика. Натомість, критерій, що передбачає наявність перестраховального захисту відображає належну захищеність і надійність страховика.

З метою запровадження рівноправного партнерства між лізинговою і страховою компанією, доцільно врегулювати порядок співпраці на законодавчому рівні. Для рішення даної проблеми є кілька напрямів. Одним з них є формування і затвердження на макрорівні базисних вимог щодо співпраці, до яких доречно віднести: наявність ліцензії на здійснення послуг зі страхування лізингових операцій; тривалий досвід діяльності на страховому ринку; розгалужена мережа філій; оцінка платоспроможності страховика використовуючи його фінансову звітність; зростання розміру страхових премій; зростання рівня страхових виплат; наявність перестраховального захисту.

Отже, слід наголосити що зазначені вимоги дадуть можливість підвищити об'єктивність у прийнятті рішення про співпрацю із страховиком. Так, іншим варіантом є розширення вимог до ліцензування страховиків, що надають послуги лізинговому бізнесу. А саме, на рівні Національної комісії з регулювання ринків

фінансових послуг України необхідно підвищити вимоги до страховиків, які надають послуги з страхування предметів лізингу. Тому, логічною є наступна пропозиція що передбачає періодично, на рівні Нацкомфінпослуг формувати рейтинги страховиків.

Отже, врахування зазначених пропозицій дасть можливість оптимізувати співпрацю між лізинговими і страховими компаніями, організувати їх роботу на партнерських засадах, і тим самим забезпечити розвиток вказаних інституцій у майбутньому.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про фінансовий лізинг» № 723/97-ВР від 16 грудня 1997 року . URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/723/97-%D0%B2%D1%80>.
2. Підсумки діяльності страхових компаній за 6 місяців 2021 року. URL: <http://forinsurer.com/files/file00580.pdf>.
3. Гаврилюк В.М. Страхування майнових ризиків у сільському господарстві. Організаційно–економічні проблеми розвитку АПК. Київ : ІАЕ УААН, 2001. С. 176-179.